

כל כתבי פרק ששה עשר שבת

קבא.

עין משפט נר מצוה

סא א מיי פ"א מהלכות
מקואות הלכה ו פ"ג
מהלכות שבת עשור הלכה
ב ג ו פ"ג מהלכות אסורי
ביאה הלכה ו מקמ עשין קמ
טו ט"ז א"ח ס"ח ס"ח מקמ
ס"ח מ"ח ס"ח ס"ח א"ח
יב וטו"ש י"ד ס"ח ס"ח ק"ו
ס"ח ג וטו"ש ס"ח ס"ח
ב"ח ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח
לכ וטו"ש ס"ח ס"ח
מקואות פ"ג לן
ע ב מיי פ"ו מהלכות שבת
הלכה ד ו פ"ג הלכה ז
ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח
ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח
עא ג מיי פ"ב ע"ב ס"ח
ס"ח טו"ש ס"ח ס"ח ס"ח
ס"ח

עב ד ה מיי פ"ב ע"ב
ו פ"ג הלכה ו פ"ח
מ"ח מהלכות אסורי ה"ב
כח ו פ"ג מהלכות אכל הלכה
יב ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח
יב ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח
ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח
ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח
עג ו מיי פ"ב מהלכות
שבת הלכה ד ס"ח ס"ח
ס"ח טו"ש ס"ח ס"ח ס"ח
ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח
ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח ס"ח

רבינו הנאל

ר' יוסי אומר טבילה בומנה
מצוה, ואחא מצוה זו
לדעה לצמירד ערוס בפני
השם וטביל ברלא מיכס,
ורבנן סברי טבילה בומנה
לא מצוה הלכך לאהריל.
ואקשינן איני ד' יוסי סבר
טבילה בומנה מצוה, והתנן
בעל קרי טובל כל היום
כולו, ר' יוסי אומר מן
המנחה ולמעלה אינו צריך
לטבול, ואוקימנא סבדציל.
ואקשינן אי צילי ליה מנחה
מקמי דלחויי קרי, מ"ס
דרבנן דמחייב ליה למיטביל
ביומא, ליתעכב עד לאורחא
ולטבול, ומסקינן משום
דסברי רבנן אציגא דצילי ליה
טבילה בומנה מצוה, ור'
יוסי סבר טבילה בומנה לאו
מצוה היא, האי ר' יוסי בר'
יהודה דגרסינן בנדה פרק
המפלת בענין טוהרי, ר' יוסי
בר' אומר דיהי לטבול
באחרונה דקסבר טבילה
בומנה לאו מצוה היא, וזה
רבי יוסי דחיה אומר שם
כתוב על בשור, איקנא
בגמרא דשבעת ימים יומא
לן דבטבילה בומנה מצוה
פליגי, ונתבררה בסוף יום
היורה היא, ואיכא אחרות
ההם לר' יוסי דאמר כל
היום כולו כשר לטבילה,
דאלמא סבר טבילה בומנה
[מצוה] היא, א"ר אמי
ואין אומרם לו כבה, וגם
המכבה אינו מפסיד, וכן
הלכה, נכרי שבא לטבול
אין אומרם לו כבה אל
תכבה, אלא מניחין אותו
ואין אומרם לו כבה, וגם
אין מונעין אותו מלכבות,
אלא קטן העושה לדעת
[אביין] א"ר אמי מניחין אותו
לכבות.

א) פ"ג מילה א"ח.
ב) לפעט בגמ' לית לך
אוקימנא אולי כוונתו לטוהרי
דיומא דף פ"ח ע"ש.

הבי גרסי' ר' יוסי אומר מן המנחה ולמעלה אינו צריך לטבול.
וכן גירסת רש"י ור"ת אבל לא גרסי' אינו יכול לטבול לפני
מאן דקסבר טבילה בומנה לאו מצוה * שרי לטבול כדמשמע בסוף
מסכת יומא (דף ק"ו ע"ב): דפריך לרב דאמר תפלת נעילה פוטרת של
ערצית משום דקסבר דתפלת נעילה
זלילה והתניא אור יהו"כ כו' נעילה
מתפלל שבע ומתודה ערצית כו'
ומשני תנאי היא דתניא כל חייבי
טבילות טבילתן זיוס גדה ויולדת
טובלין זלילה בעל קרי טובל והולך
עד המנחה דקסבר תפלת נעילה
זלילה וטבילה בומנה לאו מצוה ר'
יוסי אומר כל היום כולו טובל
תפלת נעילה זיוס אלמא אע"ג
דתי"ק סבר לטבילה בומנה לאו מצוה
אפ"ה קמני כל חייבי טבילות טבילתן
זיוס אפילו טמא מת וטמא שרץ שאין
צריכין טבילה לתפלה יוכלין לטבול
והא דפירש בקונטרס דר' יוסי כרב
דאמר תפלת נעילה זלילה לא דק
דשליה יומא (דף פ"ח). פריך מהך
דרייתא דר' יוסי אד"ר דהכא קאמר
מן המנחה ולמעלה א"ל לטבול
וכהיא קאמר כל היום ומשני דהכא
איידי דזללי ככר תפלת נעילה והתם
זללא זלי וזכולוהו רבי יוסי דלא כרב:
רבי יוסי בר' יהודה היא. וא"ת
א"כ זשיליה יומא (דף פ"ח).

מנא ליה לרב דההוא ת"ק דברייתא
קמייתא דקאמר דבעל קרי טובל עד
המנחה אחי כוונתיה דתפלת נעילה
זלילה דילמא איידי דזללי וטבילה
בומנה לאו מצוה ור' יוסי סבר מצוה
ותנא קמא דהכא הוא ר' יוסי דהתם
יש לומר דקסבר דר' יוסי דהכא
והתם מסתמא חד מנא הוא תורויהו
רבי יוסי צרבי יהודה דאיידי דטבילת
זעל קרי ציו"כ וא"כ קשיא ר' יוסי בר'
יהודה דר' יוסי ר' יהודה ע"כ א"ת
לן לטוהרי יוס דללי והא דלא ז"ל:
אין אומרם לו כבה. אפי' באיסור
דרבנן אמירה לנכרי שבות
כדאמרין לקמן בפרק שואל (דף ק"ג).
לא יאמר אדם לחצירו שטור לי
פועלים כו' דמוקי לה בחצרו נכרי
וכן מוכח בפרק הדר (דף ק"ו): גבי
נייתי חמיני מגו צימא:

אלא מהא ליבא דמישמע מינה.
מ"מ ק"ל כר' אמי וצירושלמי
אמר עשה ר' אמי מעשה כו':
שמע מינה קמן אובב נבדות בית
דון מצווין עליו להפרישו.
א"ל דמוקי מתניתין כרבי יהודה דאמר
מלאכה שאינה צריכה לגופה חיוב

עליה או כר"ש וכשצריך לאחוז כיצוי כגון לעשות פתמין דצאסורא
דרבנן מוכח בפרק חרש (בימות ק"ד). דאין צ"ד מלווין להפרישו
ונראה דמיידי דקטן שלא הגיע לחינוך דצהגיע לחינוך כיון שחייב
לחכו כ"ש דלריך להפרישו שלא יעשה עצירה וכל הנהו דפריך
ציבנות הוה מ"ל לטוהרי כשהגיע לחינוך אלא דיעשה ליה לאוקמי בכל
עינין והא דבעי לאיתויי התם דאין צ"ד מלווין להפרישו מדקמני
תינוק יונק והולך וקמני וצגדול אסור משמע דוקא גדול אבל קטן
אפ"ה צהגיע לחינוך שרי התם ע"כ גדול לאו דוקא צר עוונשין דהא
במסכתא מפרש שטמא משום דקמס תינוק מוכח אלא הוא אכל חלב
והאי טעמא לא שייך אלא בצנן שמים או שלא שמים:

כל
יהי ויחנן ר' יוחנן דאמר ציבנות (דף ק"ד). לרבה צר צר חנה דאירככו ליה
מפתחות של בית המדרש כרשות הרבים שצבת דצר עלי וטילא ליטיילי התם דאי משכחי להו מייתי להו: על דעם אציו. דקטן שידע להבחין
שהכבד זה נוח לאציו ועושה בשבילו: נכרי אדעתיה דנפשיה עבדי. ואפילו יודע שנוח לו לישראל הוא להנאת עצמו מתיבין שידע שלא
יפסיד: **ברתני' פוין קערה.** של חרס: על גבי הנה. וצלצד שלא יכבה. ואע"פ שנוטל כלי להצלת קורה שאינה ניטלת שצבת הא
אחוצבין מינה (לשל דף מג). לרבי יתחק דאמר אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל ושניה צריך למקומו: מעשה צא. כפיית כלי על עקרב: צערב.
מקום: חוששינו לו מחטא. כיון דלא היה עקרב כך אחריו איני יודע אם חייב משום צידה אם לא וחוששינו לומר חייב חטאת הוא:

טבילה בזמנה מלוה. דכתיב והיה לפנות ערב ירחץ במים (דברים
כג): לאו מצוה. ואי לא משכח גמי האידנא לישתמי עד למחר.
ולמ"ד לאו מצוה קרא עלה טובה קמ"ל כדי שיעריב שמשו זיוס
לאחר טבילה שאם ימתין לטבול עד הלילה לא יהא לו הערב שמש
עד ליל המחרת: הוה והוזה כו'.
ברייתא זו אלל יהו"כ שניה בתוספתא
דיומא (פ"ד): הוה והוזה והמאורע
זכועל נדה וטמא מה טובלין זיוס.
משאליך המזרח זיוס השביעי שלהם.
וטעמא (ה) צ"כ דמגילה (דף כ"ב) מקרא
דזיוס השביעי (מקלמא שביעי ספירה
ואם חל שביעי שלהם ציוה"כ טובלין
כדרכן לאכול תרומה לערב: נדה
ויולדת. טובלות כדרכן זלילי יהו"כ
אם חל שביעי שלהם צערב יהו"כ
שהינה יכולה לטבול זיוס ז' דכתיב
בה"ט היתה צנדתה צהייתה מהא כל
ז' (פסחים דף ק"ג): בעל קרי. שצריך
טבילה לדברי תורה מדברי סופרים
ואפי' אין אוכל טהרות (ט) לזו זיוס:
טובל כל היום כולו. ואע"פ שראה
קרי מן המנחה ולמעלה לאחר
שהתפלל תפלת נעילה המנחה שהרי הוא
יכול להמתין עד שמתחיל ויטבול
לתפלת ערצית אפ"ה טובל ציו"כ
מצעוד יום אע"פ שאסור צריחלת
הרשות לטבילה בומנה מצוה: ר'
יוסי אומר מן המנחה ולמעלה. אם
ראה קרי לאחר שהתפלל תפלת מנחה
שהרי הוא יכול להמתין עד שמתחיל
ויטבול ויתפלל תפלת ערצית. ותפלת
נעילה נמי ק"ל שיכול להתפלל זלילה
כרב דאמר (יומא דף ק"ב). תפלת נעילה
פוטרת של ערצית: אין לריך לטבול.
זיוס משום זמן טבילה דלאו מצוה
לזבילה בומנה: דייח לטבילה שפאה
באחרונה. במסכת נדה בפרק
המפלת (ג) גבי אשה שיצאה מלאה וצאה
ריקנית ואינה יודעת מתי ילדה
דלנכרינן ל' ג' טבילות לספק ד'
טבילות שעליה טבילות זכר ל' או
טבילות נקבה לשבועיים וזלילה או
שמה יולדת זכר צוזב וצריכה אף
טבילות זכה זיוס שצבעה לקפורים
שלה או יולדת נקבה צוזב היתה
ומשום דלא ידעינן מתי ילדה ואימתי
מתי זמן טבילה דידע מנכרינן לה
טבילה כל לילה וכל יום שיש לספוקי
בזמן טבילתה ופליג ר' יוסי צרבי
יהודה עלה ואמר דייח לטבילה שמהא
באחרונה לסוף ספורים של נקבה
דהיינו לסוף שלם שבועיים שאם ילדה
נקבה צוזב טמאה שבועיים לזידתה
ז' נקיים צבשנה היכה ולא אמרינן

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה הוה והוזה
והמאורע וכו' וטעמא מפרש
כפ"כ דמגילה: (ב) ד"ה בעל
קרי וכו' אוכל טהרות הס"ד
ומינו לזו זיוס נמחק:

גליון הש"ס
רש"י ד"ה אין אומרם לו
ובו' אברהם נכרי שמים
שבות. ע"י ע"ו דף ק"ו ע"א
כרבי ד"ה נבי דלרביע:
תום' ד"ה ח"ג וכו' שרי
לטבול ברשעטע: ע"ל דף
ק"א ע"א תוס' ד"ה לא ס"ד:

מוסף רש"י
טבילתן זיוס. דליף
מחטא זיוס השביעי ומתן
מניס וכו' (יומא ג). וזה
ויולדת טבילתן זלילה.
נדה דכתיב שבעת ימים היתה
צנדתה, כל שבעה יולדת
כימי נדת דוחה טמא (שם).
בדליקה התירו. למתן
שאלם כהול על ממונו לא
שרית ליה אמי לכחוי צדבות
(שם). בקטן העושה עבדי.
אביו. שהמקום נופם אציו
ורואה שנות לו כנף ואביו
עומד עליו. דהוה כמלי הוה
מלוה לעשות (בבבות פ"ד).
לדעתיה דנפשיה עבדי.
אפילו צלל ידעת דיעל
העו"מ המתין להנאת
שידע שיטול שכר (שם).
בערב. מלינה (קטן סו"א).

מוסף תוספות
א. וא"ת והא לר' שמעון
מלאכה שאינה צריכה
לגופה היא וליבא אלא
אסורא דרבנן. כשיבא.

רב נסים גאון
היה ר' יוסי בר'
יהודה היא תנאי ר'
יוסי בר' יהודה אומר
משכחת לה במס' נדה
בפרק המפלת. שמעת מינה
קטן אוכל טבילות בית
דין מצווין עליו להפרישו.
מאי דשקלינן וטרינן בהא
מילתא אימא במסכת יבמות
בפרק חרש שנשא ופיקח.

טבילה בזמנה מלוה. דכתיב והיה לפנות ערב ירחץ במים (דברים כג): לאו מצוה. ואי לא משכח גמי האידנא לישתמי עד למחר. ולמ"ד לאו מצוה קרא עלה טובה קמ"ל כדי שיעריב שמשו זיוס לאחר טבילה שאם ימתין לטבול עד הלילה לא יהא לו הערב שמש עד ליל המחרת: הוה והוזה כו'. ברייתא זו אלל יהו"כ שניה בתוספתא דיומא (פ"ד): הוה והוזה והמאורע זכועל נדה וטמא מה טובלין זיוס. משאליך המזרח זיוס השביעי שלהם. וטעמא (ה) צ"כ דמגילה (דף כ"ב) מקרא דזיוס השביעי (מקלמא שביעי ספירה ואם חל שביעי שלהם ציוה"כ טובלין כדרכן לאכול תרומה לערב: נדה ויולדת. טובלות כדרכן זלילי יהו"כ אם חל שביעי שלהם צערב יהו"כ שהינה יכולה לטבול זיוס ז' דכתיב בה"ט היתה צנדתה צהייתה מהא כל ז' (פסחים דף ק"ג): בעל קרי. שצריך טבילה לדברי תורה מדברי סופרים ואפי' אין אוכל טהרות (ט) לזו זיוס: טובל כל היום כולו. ואע"פ שראה קרי מן המנחה ולמעלה לאחר שהתפלל תפלת נעילה המנחה שהרי הוא יכול להמתין עד שמתחיל ויטבול לתפלת ערצית אפ"ה טובל ציו"כ מצעוד יום אע"פ שאסור צריחלת הרשות לטבילה בומנה מצוה: ר' יוסי אומר מן המנחה ולמעלה. אם ראה קרי לאחר שהתפלל תפלת מנחה שהרי הוא יכול להמתין עד שמתחיל ויטבול ויתפלל תפלת ערצית. ותפלת נעילה נמי ק"ל שיכול להתפלל זלילה כרב דאמר (יומא דף ק"ב). תפלת נעילה פוטרת של ערצית: אין לריך לטבול. זיוס משום זמן טבילה דלאו מצוה לזבילה בומנה: דייח לטבילה שפאה באחרונה. במסכת נדה בפרק המפלת (ג) גבי אשה שיצאה מלאה וצאה ריקנית ואינה יודעת מתי ילדה דלנכרינן ל' ג' טבילות לספק ד' טבילות שעליה טבילות זכר ל' או טבילות נקבה לשבועיים וזלילה או שמה יולדת זכר צוזב וצריכה אף טבילות זכה זיוס שצבעה לקפורים שלה או יולדת נקבה צוזב היתה ומשום דלא ידעינן מתי ילדה ואימתי מתי זמן טבילה דידע מנכרינן לה טבילה כל לילה וכל יום שיש לספוקי בזמן טבילתה ופליג ר' יוסי צרבי יהודה עלה ואמר דייח לטבילה שמהא באחרונה לסוף ספורים של נקבה דהיינו לסוף שלם שבועיים שאם ילדה נקבה צוזב טמאה שבועיים לזידתה ז' נקיים צבשנה היכה ולא אמרינן

ממונו: שמע מינה קטן אוכל זבילום זית דין מלווין להפרישו. ותקשי' לר' יוחנן דאמר ציבנות (דף ק"ד). לרבה צר צר חנה דאירככו ליה מפתחות של בית המדרש כרשות הרבים שצבת דצר עלי וטילא ליטיילי התם דאי משכחי להו מייתי להו: על דעם אציו. דקטן שידע להבחין שהכבד זה נוח לאציו ועושה בשבילו: נכרי אדעתיה דנפשיה עבדי. ואפילו יודע שנוח לו לישראל הוא להנאת עצמו מתיבין שידע שלא יפסיד: **ברתני' פוין קערה.** של חרס: על גבי הנה. וצלצד שלא יכבה. ואע"פ שנוטל כלי להצלת קורה שאינה ניטלת שצבת הא אחוצבין מינה (לשל דף מג). לרבי יתחק דאמר אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל ושניה צריך למקומו: מעשה צא. כפיית כלי על עקרב: צערב. מקום: חוששינו לו מחטא. כיון דלא היה עקרב כך אחריו איני יודע אם חייב משום צידה אם לא וחוששינו לומר חייב חטאת הוא: